

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KAPSAYICI EĞİT. YAKL. TARİHSEL GEL. VE YASAL DÜZ.-I (Konu Özeti-5.Bölüm: 2-3)

Kapsayıcı Eğitim Yaklaşımının Tarihsel Gelişimi ve Yasal Düzenlemeler

- 👉 Kaliteli kapsayıcı eğitimin net bir çerçevede tanımlanması gerekmektedir.
- 👉 Kalitenin alt unsurları;
  - 👉 Erişim,
  - 👉 Katılım,
  - 👉 Destek

Kapsayıcı Eğitime Yönelik Uluslararası Düzenlemeler:

- 👉 Tarihsel yolculuğu ile ilgili uluslararası alanda dört temel süreç;
  1. İnsan Hakları Temelli Süreç (1948 ve Sonrası)
  2. Özel Gereksinimli Çocuklara Yönelik Süreç (1990 ve Sonrası)
  3. Dezavantajlı Gruplara Yönelik Süreç (2000 ve Sonrası)
  4. Eğitim Sistemlerinin Dönüşümü (2005 ve Sonrası)

1.İnsan Hakları Temelli Süreç (1948 ve Sonrası)

👉 Bildirgenin 2. maddesinde “Herkes ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, gelir durumu/mülkiyet, doğuş veya herhangi bir ayırım gözetmeksizin bu bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve özgürlüklerden yararlanabilir.” hususu ifade edilerek hak ve özgürlüklerden yararlanmanın kapsamı belirtilmiştir.

👉 26. maddede “Herkes eğitim hakkına sahiptir.” vurgusu da yer almaktadır.

👉 Ülkemizde 27 Mayıs 1949 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile bildirge Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

İnsan Hakları Temelli Sürece İlişkin Gelişmeler:

- 👉 1948 BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi
- 👉 1952 Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
- 👉 1960 UNESCO Eğitimde Ayrımcılığa Karşı Sözleşme
- 👉 1966 Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi
- 👉 1971 BM Zihinsel Engelli Bireylerin Hakları Bildirisi
- 👉 1975 BM Engelli Hakları Bildirgesi
- 👉 1981 UNESCO Sundberg Bildirgesi
- 👉 1982 BM Engelliler İçin Dünya Eylem Programı
- 👉 1989 BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme

2.Özel Gereksinimli Çocuklara Yönelik Süreç (1990 ve Sonrası)

👉 1990 yılında Herkes İçin Eğitim Dünya Konferansı ile başlayan süreç, özel gereksinimli çocukların kapsayıcı eğitime yönelik çok önemli gelişmeleri de beraberinde getirmiştir.

👉 155 ülkeden temsilci ve pek çok sivil toplum kuruluşunun yer aldığı en önemli küresel eğitim girişimidir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KAPSAYICI EĞİT. YAKL. TARİHSEL GEL. VE YASAL DÜZ.-2 (Konu Özeti-5.Bölüm: 2-3)

👉 Bu konferansta “herkes için” başlıca öğrenme gereksinimleri temel alınarak, erken çocukluk eğitimi, eğitim ortamlarının zenginleştirilmesi, temel eğitimin tüm çocuklar için kaliteli şekilde sağlanması vurgulanmış; yerel, bölgesel ve dünya genelinde yapılabilecekler ele alınmıştır.

👉 Konferans kendisinden sonraki organizasyonlar için de pek çok açıdan odak kabul edilmiştir.

👉 1993 yılında çıkarılan Engelliler İçin Fırsat Eşitliği ve Standart Kurallar belgesi taraf ülkelerin insan hakları ve engellilik konularında atacağı adımlara ilişkin bir rehber olma niteliği taşımaktadır. Hâlihazırda mevcut olan dokümanlarda yer alan yükümlülüklerin uygulamaya aktarılmasında önemli bir belgedir.

👉 Eğitim, istihdam, sosyal yaşam, sosyal güvenlik, sağlık alanlarında engellilerin tam katılımını sağlamaya yönelik kurallara bu belgede yer verilmiştir.

👉 1994 yılında Salamanca Konferansı sonrasında yayımlanan Salamanca Bildirgesi ve Eylem Çerçevesi ile “kapsayıcı eğitim” ilk kez gündeme gelmiştir. ★

👉 Salamanca Konferansı “Herkes İçin Eğitim” girişiminde özel gereksinimlilerin göz ardı edildiği endişelerine yanıt olarak düzenlenmiştir.

Özel Gereksinimli Çocuklara Yönelik Sürece İlişkin Gelişmeler:

👉 1990 Herkes İçin Eğitim Dünya Konferansı

👉 1993 BM Engelliler İçin Fırsat Eşitliği ve Standart Kurallar

👉 1994 UNESCO Salamanca Bildirgesi ve Eylem Çerçevesi

👉 1996 BM Engellilik Strateji Belgesi

3. Dezavantajlı Gruplara Yönelik Süreç (2000 ve Sonrası)

👉 26-28 Nisan 2000 tarihleri arasında Senegal, Dakar’da düzenlenen Dünya Eğitim Forumu’nda “herkes için eğitim” hedeflerine ne düzeyde ulaşıldığı ve 2015 yılına kadar hedeflere ulaşılması için yapılabilecekler ele alınmıştır.

👉 Erken çocukluk eğitimi, kız çocuklarının eğitim sürecine dâhil edilmesi, yetişkin okuryazarlığının artırılması konuları özellikle vurgulanmıştır.

👉 Avrupa Komisyonu tarafından 2000 yılında yayımlanan Engelsiz Avrupa Tebliği’nde özel gereksinimli bireyleri sosyal ve ekonomik olarak engelleyen sosyal, fiziksel ve tasarımsal engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik bütüncül bir strateji ortaya konulmuştur.

👉 Bu tebliğ Avrupa genelinde özel gereksinimli bireylerin meslek edinme, eğitim, bağımsız hareket edebilme ve ulaşımdan yararlanmalarına ilişkin bir çerçeve niteliği taşımaktadır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KAPSAYICI EĞİT. YAKL. TARİHSEL GEL. VE YASAL DÜZ.-3 (Konu Özeti-5.Bölüm: 2-3)

👉 2004 yılında ortaya konulan Avrupa Komisyonu Engellilik Eylem Planı'nda ise engellerinden dolayı ayrımcılığa maruz kalmaksızın iş sahibi olma ve istihdam, toplumsal politikalara özel gereksinimlilerin dâhil edilmesi ve sosyal ortamda herkes için ulaşılabilirliğin sağlanmasına ilişkin 2010 yılına kadar yapılması önerilenler ele alınmıştır.

Dezavantajlı Gruplara Yönelik Sürece İlişkin Gelişmeler:

👉 2000 UNESCO Dünya Eğitim Forumu ve Dakar Eylem Çerçevesi; Avrupa Komisyonu Engelsiz Avrupa Tebliği

👉 2003 BM Engellilik İçin Fırsat Eşitliği 2004-2010 Avrupa Komisyonu Engellilik Eylem Planı

4. Eğitim Sistemlerinin Dönüşümü (2005 ve Sonrası)

👉 1900'lü yılların ilk yarısında insan hakları temelli başlayan süreç zaman içerisinde dönüşüme uğramış, 2000'li yıllara gelindiğinde "kapsayıcılık" kavramı geçmişe göre daha çok üzerinde konuşulan bir hâl almıştır.

👉 Ana aktörler olan BM ve bağlı kurumları, Avrupa Birliğinin (AB) çalışmaları ile pek çok düzenleme yapılmış, çeşitli belgeler ortaya konulmuştur.

👉 Kapsayıcı eğitim yaklaşımı özel eğitim odağında ele alınan bir konu olmaktan çıkarak "herkes için eğitim" olarak ele alınmaya başlanmıştır.

Eğitim Sistemlerinin Dönüşümüne Yönelik Gelişmeler:

👉 2005 UNESCO Kapsayıcılık Rehberi: Herkes İçin Eğitime İlişkin Erişilebilirliği Sağlama

👉 2006 BM Engelli Hakları Sözleşmesi

👉 2006-2015 Avrupa Konseyi Engellilik Eylem Planı

👉 2008 UNESCO Kapsayıcılığa Yönelik Politika Rehberi

👉 2010-2020 AB Engellilik Stratejisi; UNESCO Herkes İçin Eğitim İzleme Raporu

👉 2012 UNESCO Eğitimde Dışlanma: Daha Kapsayıcı ve Adil Toplumlar İçin Eğitim Sistemlerini Değerlendirme Rehberi

👉 2015 UNESCO Eğitim 2030 Eylem Çerçevesi

👉 2017 UNESCO Eğitimde Kapsayıcılık ve Eşitliği Sağlama

👉 2019-2030 Her Çocuk Öğrenebilir: UNICEF Eğitim Stratejisi

👉 2020 UNESCO Salamanca Bildirgesi'nden 25 Yıl Sonra Eğitimde Kapsayıcılık: Mevcut Durum, Eğilimler ve Zorluklar; Küresel Eğitim İzleme Raporu: Eğitimde Kapsayıcılık

👉 2021-2030 AB Engelli Haklarına Yönelik Strateji Belgesi

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KAPSAYICI EĞİT. YAKL. TARİHSEL GEL. VE YASAL DÜZ.-4 (Konu Özeti-5.Bölüm: 2-3)

👉 2005 yılı sonrasındaki önemli gelişmeleri BM Engelli Hakları Sözleşmesi ve UNESCO tarafından yayımlanan rehberler ve eylem çerçeveleri oluşturmaktadır.

👉 BM Engelli Hakları Sözleşmesi kapsayıcı eğitimi işler hâle getirmeye yönelik formüle eden uluslararası insan hakları hukukunun ilk örneği ve 24. maddesi ile kapsayıcı eğitim hakkını dile getiren ve yasal olarak bağlayıcılığı olan ilk uluslararası insan hakları belgesidir.

👉 24. madde: *“Taraf devletler, engellilerin eğitim hakkını tanır ve bu hakkın ayrımcılık olmaksızın ve fırsat eşitliği temelinde gerçekleştirilmesi amacıyla her düzeyde kapsayıcı bir eğitim sistemi sağlar.”*

👉 Engellilik Stratejisi, BM Engelli Hakları Sözleşmesi'nin AB kapsamındaki uygulamalarına yönelik hazırlanmıştır.

👉 Bu strateji belgesinde; erişilebilirlik, katılım, kalite, eğitim, sosyal güvenlik, istihdam, sağlık alanlarında engelli haklarına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

👉 2021 yılı itibariyle güncellenerek 2021-2030 Engellilik Stratejisi'nde cinsiyet, ırk ve etnik köken, din ve inanç özelliklerine göre ayrımcılık gözetilmeksizin insan hakları temelli yaklaşım, topluma katılım, eşit erişim, kapsayıcı ve erişilebilir eğitim konuları vurgulanmıştır.

👉 UNESCO ve UNICEF tarafından yayımlanan belgelerde kapsayıcı eğitim anlayışının nasıl uygulamaya aktarılacağı, eğitim sistemlerinde kapsayıcı eğitimin yeri ve paydaşlar bakımından nasıl ele alınabileceği, sürdürülebilir kalkınma hedefleri boyutunda kapsayıcı eğitim ile ilgili ülkelerin yapabilecekleri ortaya konulmuştur.

👉 2015 yılında yayımlanan UNESCO Eğitim 2030 Eylem Çerçevesi'nde *“kapsayıcı ve adaletli kaliteli bir eğitimin tüm çocuklara sağlanması ve çocuklar için yaşam boyu öğrenme fırsatlarının teşvik edilmesi”* vurgulanmıştır.

👉 UNICEF tarafından hazırlanan Eğitim Strateji Belgesi'nde ise *“her çocuk öğrenebilir ve öğrenme hakkı vardır”* ilkesi yer almaktadır.

Ne çektiniz be!

El alem sahilde ayağını kızgın kumlardan serin sulara sokarken siz oturmuş ders çalışıyorsunuz. Yazık be...

Kıymetli meslektaşlarımız,

Eğitim öğretim yılı içinde olduğu gibi Uzman Öğretmenlik ve Başöğretmenlik Mesleki Gelişim Çalışmalarında da yanınızdayız.

Bu süreçte yapacağımız paylaşımlardan daha hızlı haberdar olmak için aşağıdaki kanallardan bizleri takip edebilirsiniz.

Sınava katılacak olan tüm meslektaşlarımıza başarılar dileriz.

 Meb Ders Ailesi

Ulaşmak istediğiniz kutucuğa tıklayınız.

Telegram Kanalı

Telegram Kanalı

Facebook Grubu

Facebook Grubu

EMEK HIRSIZLARINA UYARI

Birkaç dakika içinde indirerek kullanmış olduğunuz çalışmalar için saatlerimizi veriyoruz. Yeri geliyor ailemize, arkadaşlarımıza ayıracağımız vakti bu çalışmalara ayırıyoruz.

Çalışmalarımızı paydaşlarımızın kişisel olarak kullanmaları için hazırlıyoruz. Farklı sitelerde paylaşılmasına müsaademiz olsa zaten biz paylaşırız değil mi? Maalesef saatler verip hazırladığımız çalışmalar üzerinde isim değişikliği yapılarak kısa süre içinde belirli sitelerde paylaşılıyor. Bu şekilde yapan kişiler paylaştığı çalışmayı hazırlamış olmuyor, **ÇALMIŞ** oluyor. Bu gözler; yaptığı hırsızlığı bilmeden altına teşekkür yazanlara "Rica ederim." yazanları da gördü, bırakın bir özrü, cevap vermeye tenezzül bile etmeyenleri de gördü. Üzülerek belirteyim ki bu kişiler bizim **MESLEKTAŞLARIMIZ**.

Korkarım ki bir gün azmimizi yitirirsek en büyük nedeni bu **EMEK HIRSIZLARI** olacak.

Bugüne kadar emek hırsızlarını defalarca uyardım. Ancak her gün bunlara bir yenisini ekleniyor. Artık paylaştıkları site üzerinden veya sosyal medyadan kendilerini uyardırmayacağım. Bu sayfayı her paylaşımına ekleyeceğim. **Aşağıdaki listede yer almak isteyen buyursun, çalsın...**

NOT: Bu sayfayı okuduğu halde anlamayana ücretsiz okuma anlama kursu verilir!

H HASAN YILDIRIM **H**

EMEK HIRSIZLARI

Site	Kullanıcı Adı	Etkinlik	Açıklama